

II. Rákóczi Ferenc.

„Nagymajtényi sikon.
Letörött a zászló”

Évszázadok rohanó kereke szaguld el felettünk. A történelem avtag, megsárgult írásai, a magyar dicsőségnek fénye, soha el nem halványuló napját, s a hazáját szerető magyar tragédiának szomorú, keserű könnyeket fakasztó, bús történetét őrzik meg számunkra. Fény és árny, dicsőség és bukás váltakoznak a történelem lapjain, tanulságul a mult emlékeinek, intésül a jövőbeli reménységnek.

Ezelőtt 250 esztendővel, Zemplén vármegyének Borsi községében fejedelmi családnak fejedelmi sarjdeda lett. Ősi Rákóczi család kis hajtása, kinek atyja I. Rákóczi Ferenc, Erdély választott fejedelme, anyja pedig nemzeti mártir családból származó Zrinyi Ilona volt: a keresztségben Ferenc nevet kapott. Ragyogó szépségű édes anyja, aki a magyar anyák mintaképe volt, korán belecsepegtette a hazafias érzés, a lángoló hazaszeretet izzó lelkesedését bálványozásig szeretett fialelkébe. Mintha tudta, mintha érezte volna, hogy fia egykor a magyar szenvedések Kálváriáját fogja járni: a magyar fajszeretetének oly csodálatos érzését oltotta a minden nemessre és szépre amugy is hajlandó fejedelmi sarjba, amely később tette képessé azokra a tüneményes jellembeli sajátságokra, amelyekkel nem találunk még egy férfiút a magyar történelem dicsőségeivel teljes lapján.

Korán tanulja meg a létet elemét a csatazajt. Munkács várának két évi dicsőségeivel teljes védeke a gyermek Rákóczi lelkében eltörölhetetlen emlékeket hagy. A tíz éves Ferenc bus érzéssel szavalja Munkács várában.

„Rabság bilincseit kerülő magyarság.

Egy Munkács várába szorult a szabadság”.

Látja édesanyját, mint fegyverrel kezében intézi a vár védelmét, látja a herotikus küzdelmet; amellyel a szabadság utolsó menhelyén a mitológiai felistenek hősi harcaival védik a szabadság ügyét s mind meg erősíti benne azt a hatalmas eszmét, amely férfiasága delén kibontatja vele az Istenért s a Hazáért felirású zászlót, hogy tudniillik a Rákóczi család hagyományos öröksége a magyar szabadság védeke, véres jutalma pedig a vesztőhelynek martiromsága. Amikor megnyitnak Munkács kapui az osztrák császári hadak előtt: fájó érzéssel tekint meg egyszer vissza az ősi falakra s úgy érzi, hogy az a bécsi kéz, amely családjának annyi neves férfiát juttattak már a vérpad lépcsőjére: neki is fonja már a martiromságnak töviskoszorúját.

S az ifjú Rákóczi Ferencet a magyarfaló Bécs munkába veszi. Ősi származását, fejedelmi rangját, de különösen magyar érzését, magyar fajiságát iparkodnak vele elfeledtetni. A rebelis fejedelmi sarj lelkéből, szívéből iparkodnak kiűzni minden olyan érzést, amely a sokat szenvedő magyarság égő sebeinek fájdalmas tudatát benne felébreszthetné. De hiába a nemzetrontó, lélektipró bécsi aknamunka. „Nubia párdüca nem szül gyáva nyulat, a sas nem költ verebet,” s az izzó magyar szeretet nem változik át osztrák imádatná. Külsőleg ruhában rémet, de szívében a magyar sejtések lappangó tüze ég, amely csak az alkalomra vár, hogy akkor erejének lángoló lelkesedésével huzzon szabilyt a magyar szabadság mellett. S a bécsi kormány megnyugodva engedí vissza magyarországi birtokaira, hisz le van metszve a sas szárnya, s a nemzeti érzések felhőkbe törő ideái szárnyszegzetlen hullanak

a közönyösségnek mindent eltaró s elfeledtető porába.

De az ifjú Rákóczi csakhamar tapasztalnia kell, hogy családnak végzete, a magyar függetlenségért és szabadságért való küzdele végzete is lesz. Látja az osztrák kormány által elnyomott, magyar nép irtóztatós szenvedését; „Felakadnak a nemes magyar nemzet beí, hogy azokból a fájdalmak innypatakja ostromolja meg az ifjú ikócsit. Látja családjának végzetét. bakó véres pallosát, de látja szi a magyar nemzet gyötrődő szenvedését, amellyel szabadulni iparkod a bécsi udvar halált lehelő kariból. Tudja, hogy rá is családnak végzete vár, a bakó hóhéretele, esetleg pallosa, de érzi, hogy magasabb gondviselés küldte hogy végre valóra váltsa a magyar évszázados álmait, a füglen, szabad és boldog Magyarorsgot. S mikor kitűzi a Pró Liberé jelíges zászlóját, az elnyomort magyar nemzet jobbágyai, köznesei, majd főnemesei is, sereges-özönlenek zászlai alá, hogy a relyéből kihuzott kard, az ősi gyar fegyver, a turáni sikok retetett harciaszköze vivja ki a magyarok szent ügyét, a szabadságot függetlenséget.

S Rákóczi a magyar csodálatével vivja meg titáni harcát. Itha Hadur lelke szállta volna, a magyar dicsőség zászlait zeti a felszél. S a bécsi kory rettegve tanulja megismerni kócsí nevét. A kurucok száguldó patai magát a császárt kergetik, hogy fogvacogva beszélhessen kurucok villámairól. S a csaták

győzelmes ágyudörgésébe az ónodi országgyűlés hatalmas határozata tötözi be a vitéz kurucok diadalmamorat: a Habsburg ház trónelfosztását. S Rákóczi érzi, hogy nagy műve befejezést nyert: s a magyar szabadság és függetlenség napja fog ezután a magyar égen ragyogni.

De a dicsőség ege csakhamar beborul. A trencsényi vereség pecsételi meg a kurucok ügyét. Porba hull a dicsőségesen fenn lobogó turulus zászló, hogy helyette e kétfejú sas rut alakja éktelenkedjék a magyarok dicsőség egén.

S ekkor bontakozik ki Rákóczi jelleme a maga fenséges kristálytisztaságával. Nem írja alá a békét, inkább itt hagyja milliárdokat érő vagyonát s mint ahogy udvari zenésze a bucszásnál térdelva mondja neki: „Felséges fejedelem, itt hagyod a vagyont, itt hagyod a kincset, keresed a nincset”. S inkább a hontalanság, keserű, sós kenyerét eszi a Márvány tenger partján, semmint meghajoljon a császári önkény előtt.

S e bus magyar napon szálljon el lelkünk Kassa domjának sirboltjába, oda, ahol Rákóczi várja a magyar feltámadást. Az ő eszméje lelke, izzó hazaszeretete töltson el minden igaz magyart, hogy úgy tudja szeretni hazáját mint ő. Fekölt tiszta lelkének eszményi ideálja töltson el a magyar megpróbáltatások e bus napjaiban minden igaz magyarul érző hazafit, hogy az ő törhetetlen hitével tudjunk hinni egy jobb magyar jövő hajnalhasadásában, egy boldogabb magyar jövő feltámadásában.

Kuster Lajos

Uj lakásrendelet.

A szanalási törvény, amint ismeretes zkedéseket tartalmaz a lakások és üzelyiségek felszabadítására vonatkozó. Eszerint 1926. november 1-től kezdve omatikusan megindulna a szabad formra való áttérés, kezdve a felszaba-

ditást a nagyobb lakásokon s ha a gazdasági helyzet a tervbeveti szerencsés előrehaladást mutatja, szukcesszive érvényesülni fog az a legkisebb lakásokra is. A szanalási törvény által előirt dátum közeledése arra indította az érdekelteket,

A magyar kritika fejedelmének százéves bölcsőjénél.

Irtá: Vadkertí Béla.

vizválasztói bírósulati tanító.

Alig néhány hónapja, hogy meggyújtottuk az emlékezés aranyfákláját nemzeti megújulódásunk nagy apostola előtt, hazánk glóriás mártirjának sirboltja körül a messi-messzi Cenken s hódoltunk a legnagyobb magyar korszak alkotó jelentőségének tiszta, önzetlen és dicső jellemének Gróf Széchenyi Istvánnak ... fényes ünnepek keretében...

Ugyancsak a magyar nyelv tüzesőjének tündéries igézete övezte körül szintén nem is olyan régen talán éppen egy éve, elbeszélő irodalmunk legkiválóbb mesemondóját, leggyönyörködtetőbben regelő örökifjú nagyapóját Jókai Mórt rab Komáromnak legértékesebb szülöttjét...

S még szemünk előtt vibrál az egész országnak megmozdulása, bámulatos hódolata, és egyre fokozódó bámulata a magyarság legutólrhetetlenebb, legnagyobb költőjének mézesszavudalnokának Petőfi Sándornak emlékeztére megnyilvánult ünnepek gyémántos mementójából.

De meglevenedik előttünk Nógrád vármegye nagy költőfiának az emberiség óriási küzdelmeinek, szenvedéseinek és reményeinek drámai szépségektől csilámló megörökítőjének. Az ember tragé-

diájának az alsósztrégovai családi sirboltban pihenő Madách Imrének százéves születésekor rendezett tőmjénező hódolata ... nemzeti megemlékezése, szellemidézése is.

Nem kevésbé gondolunk még viszsa a magyar színpad első talpraesett, hivatott írójára utmutató munkására is Szigeti József, aki szintén száz évvel ezelőtt gögicsélt az élet szekerén a bölcsőben, s indult el a magyar kultur golgotás útjára.

Nem felejtettük el a nagy Jókai mesemondó kortársát sem még Rada Józsefet, írói nevén Vas Geret, aki ugyancsak abba a nagy szellemi emjálásba esik, amely az 1820 évektől ragyogó gyémántos lélekkel a magyar föld ugarában évről-évre, hogy a magyar nemzet szellemkatonáinak, álomvit gárdáját gazdagítsa és szaporítsa.

S a nemzet melynek a XIX. század első negyede nyújtja a szellemi üstökősei megváltozott európai és kulturfölényt termelő győztes 1820-tól évről-évre megállhatat egyénisége előtt nemzetközit turviszonylatban is számottevő kiváló individuma előtt.

A mennyei Gondviselés, ajándékai szakadatlan sorrendben jönnének egymás után különösen az 1820 vetkező időkben. Vas Jereben, Szigeti József, Madách Imre, Petőfi Sándor, Jókai Mór, Széchenyi István gróf nemzeti

gyjaink mellé, csoportosulnak évről-éve újabbak és újabbak. Ezek között idő lasszu pergést Gyulai Pált, a magyar irodalomnak; a magyar szellemi életnek legnagyobb esztétikusát, kritikusat és bírálóját vetiti szemünk elé százéves születési dimenzióban.

Illő, hogy ő előtte is megálljunk egy pillanatra s idézzük őt, méltassuk, és portréba foglaljuk az ő életének az értékeit is.

A nagy magyar olvasóközönség szélesebb rétegeiben nem oly közismert ugyan, mint Jókai és Petőfi, de az ő írói szereplése nélkül csonka volna irodalom történetünk, hiányos lenne az a nagy szellemi töké, amely reánk maradt a XIX. századból szellemi örökség gyanánt.

Azok között a nagy nemzeti kincsek között, Gyulai Pál hagyománya szintén igazi valuta, valódi devise. Arany a sok gyémánt között Gyulai Pál írói vénájának minden termelése. Ugy költői mint szépprózai alkotásai, valamint kritikai művei örökké hirdetni fogják nagy eszének, nemes szívének, egészséges lelkének, fejlett nyelvértékének, európai műveltségének s erős nemzeti érzésének sovinizmusának fölemelő szépségeit.

Bölcsőre ott ringott az elrablott és elorzott erdélyi föld szívében kincses Kolozsvárt „Mátyás király szülővárosában. Iskoláit is itt végezte s ugyancsak itt kezdte meg tanítói, illetve tanári pályáját a református kollégiumban. Innen jutott

Bpestre az egyetem filozófiai fakultásán Toldy Ferenc örökébe, a magyar irodalomnak előadó professzorául. Hatalmas légió azoknak a száma, akik az ő magas nivóju, nagy literatúsi képzettsége, nyelvtörténeti illetve költészettani elmefuttatásait hallgatták s az utmutatásait szerint fogtak hozzá nyelvtudományi tanulmányaikhoz, intenzivebb kulturhistóriai buvárlataikhoz s a magyar nyelv és irodalomnak az ország különböző periferiáin, különféle tanintézetekben, különféle katedrákon a magyar génius szellemi szépségeinek a hirdetéséhez, s átörökítéséhez.

Beöthy Zsold az ő nyomdokain haladt tovább s Gyulai Pál volt az ő ihletője a természet alacsony erdélyi székely a magyar költőknek, a magyar íróknak, a magyar szellemi életnek legkiválóbb, talán legnagyobb ismertetője és legobjektivebb kritikusa...

Budapesti tanári pályájának legfényesebb aureolója volt az amikor a „Kisfaludy-Társaság elnöki” székébe választották meg.

Hazánk egyik legrégibb irodalmi egyesülete a Kisfaludy Társaság. 1836-ban létesült azon pénzösszeg maradékából, amely Kisfaludy Károly író barátainak mesterük szobrára gyűlt pénzádományaiól maradt fenn s célja volt eleinte irodalmi pályázatok kitűzése, majd mint jelenleg is a szépirodalom minden irányu fejlesztése s az esztétikai érzék nemesítése. Gyulai Pál elnöklése alatt élt a társaság

hogy álláspontjukat illetékes körök tudomására hozzák. A szellemi foglalkozás huszár éve óta, amelyen állást akarnak foglalkozni, a lakásforgalomnak november 1-én történő felszabadulásával szembe kell állni. Ezt a határozatukat azzal az indoklással kívánják megfogalmazni, hogy a jelenlegi lakásállomány nem engedi meg a szabadforgalomra való áttérést, tekintettel arra, hogy a társadalom számára nem áll még rendelkezésre annyi lakás, amennyi a szükséges kielégíthetné. Ilyenféle állásfoglalásra jutottak a fővárosi és a megyei tanácsok, amint ismeretes a fővárosi és a megyei tanácsok képviselői is, akik az üzleti helyiségek másjús 1-ére tervezett felszabadítását, kívánják elhalasztatni. Velük szemben áll a náztullajdonosok felfogása, akik viszont a tulajdonjogra hivatkozva sürgetik a lakások felszabadítását, mert véleményük szerint ez a kormányzat és az egész lakásproblémát. Ebben a fontos kérdésben felületes ítéletet mondani nagyon bajos, mert tagadhatatlan, hogy mind a két tábornak lehetnek jogos kifogásai és kívánásai. A lakásprobléma megoldásának normáját szerintünk a gazdasági helyzet szabja. Azt hisszük, hogy mind a két tábor teljes megelégedésével fog találkozni a népjóminapi nyilatkozata, amelyben hivatkozik a szanalási törvényre, amely a lakásprobléma megoldására, hogy az üzleti helyiségek

és lakások forgalmának felszabadítása esetében a kormánynak jogában áll bizonyos megkönnyítő lépéseket tenni. A legközelebbi probléma tekintetében a május hó folyamán esedékes üzleti helyiségek felszabadítása, amely ügyben a kereskedelmiügyi miniszter már az elközelgő napokban előterjesztést dolgoz ki, s amint Vass József népjóletiminiszter kijelentette, a kormány a lehető legobjektívebben fogja ezt a fontos kérdést mérlegelni. Természetes, a döntő szó a minisztertanácsot illeti, amely idejében el is fog hangzani. Nagyon fontos ügyben hivatott a kormány a bolthelyiségek felszabadításával kapcsolatban intézkedni, éppen ezért a fennálló gazdasági helyzet mérlegelésével a leg gondosabb körültekintéssel fogja a problémát megoldani. Semmi ok sincs arra, hogy az érdekelt társadalmi réteg izgalommal várja május 1-ét, mert a kormány idejekorán megjelölt rendelettel gondoskodni fog arról, hogy a fennálló gazdasági helyzet figyelembevételével szabályozza a lakás és üzleti helyiségek felszabadítását. Bizonyos, hogy amíg kellő számú lakás és üzleti helyiségek nem állnak rendelkezésre, a szabadforgalomra való áttéréssel csínján kell bánni, mert egy időelőtti radikális intézkedés nem szolgálja azt a közjót, hogy a lakás és boltberek tekintetében egészséges mederben küzdejlünk a teljes szabadforgalom felé.

karjuk. Itt tudtam meg hallomás útján, szereplésüket, s Hazámnak csödjét.

Dolgozunk mint az igavonók. Éhezünk mint a keleten örjögő dervisek. Utunk, bántalmaznak minket és nincs menekvés, nincs szabadulás...

Most egy társunk egy kolozsvári barátjának révén megszabadul, megszökik s levelet küldöm Hozzatok, nektek.

Segítetek! Szabadítsatok ki! Váltassatok ki! vagy pedig végeztessetek ki... mert így élni nem lehet. Ez így a pokol.

Találtok reá bizonyára modot, hogy 11 évi szenvedés után végre valahára megszabadulhassak. En hálás leszek érte s adott alkalommal visszafizetek nektek hazaszeretben, munkásélettel jóságokat, vérző szívvel üdvözlök benneteket, ölel minden magyar embert, kéri hazájának, nemzetének Szülőföldje után gyors megmozdulását és segítségét, ha e sorok eljutnak odáig Dávid Andor a Csász. és kir. 25 pokonri (losonci) gyalogezrednek hajdani szárnytíztese egykor Salgótarján mérszáros és hentes mestere.

Igy hangzik a levél mely nem novella, nem rémregény. A napokban járt itt egy csehszlovákiai illetőségű Léva melletti magyar katona, aki hozta e fájdalmas vallomást. Az írás "Tetemrehívás". A levél tőle ered Dávid Andrásról, aki intelligens iparos, tanult fiu s nemes lelkű gyermek volt hajdan, vitéz bátor katona a multban s ha japán tartózkodását figyelembe vesszük valóban úgy ismerte a kommunt bolsevizmust mint a középkor valamelyik kolostorának szerzetese.

Segítsünk rajta Salgótarján hatóságainak nemeslelkű irányítói, mozduljon meg a szivetek s foganatosítsátok a szükséges lépéseket egy magyar fiu, egy magyar polgár, egy a jövőben szorgalmasan dolgozó földink érdekében.

Dávid Andor nemesek egyedül van ott. Van vele még egy salgótarjáni fiu, aki épp úgy, mint ő hősi halottként tiszteltet a mi körünkben.

Tudomásunkra jutott jogosulatlan rabsága s valóban itt nincs más hátra, mint a segítés egy gyánolatlan, öregasszony részére, hogy fiát Dávid András megegyezzen szívére ölelhessen.

Ennél szebb gyönyörűbb kötelessége pillanatnyilag nem is lehet Salgótarján illetékes államhatóságainak, akinek megegyezzen fülebe sirjuk Segítetek! Segítetek! Segítetek!

Montecristo.

Glóriás Rákóczi

Nemzetünk nagyjainak legnagyobbika, az egykori nemes és vitéz vezérfejedlem, a kuruckorszak legendás hőse, a kurucmozgalomnak, a magyar szabadságharcnak lelke, a nemzetnek minden időkben bálványozottan, szeretettel, büszkeséggel emlegetett „II. Rákóczi Ferencje” a rodostói remete, a száműzött martir, aki a rablincsekbe vert Kassa városának szent Erzsébet domkjában alussza siri álmát... f. év március havának 25. napján lesz 250. éve, hogy megszületett s napvilágot látott (1676. március hó 27-én) a Zemplén vármegyei Borsi községben levő családi várkastélyban.

S a magyar nemzet, mely Trianonban elvesztette mindenét, s szívét bánat, lelkét gyász, getszemánikus pillanatok, élethálai küzdelem, kalváriás óráiban, vigaszt, öntudatért, erőért, reményekért, rügyekért a föltámadás gondolatának acélozó s tüzet szító „krizmájáért” kell, hogy a multba nézzen vissza a letűnt időkbe zárándokoljék el s onnan hozza magával a jelen fájdalmas temetői napjaiba a nap-sugarat, a fényt a meleget, a virágillatot, a tavaszzenéjét, a Resurrekció fontos örökké szöngő harangszavát.

Emlékezzünk meg tehát Rákócziról. Álljunk meg lelkünkben egy pillanatra az ő glóriás, tündöklő egyénisége előtt s a 250 éves évforduló alkalmával irányítsuk elménket és valónkat az ő történelmi szereplésére, merüljünk el a kuruckorszak tenger könyveibe és szenvedéseibe s megtaláljuk a Trianon felől áradó kriptá sötétségében, a nemzet Digenes lámpáját. Magyar testvérek „Emlékezzünk meg tehát Rákócziról”. Hiszen a mai önző eldurvult világban, meg kell ragadni a multból felénk lövellő Nagyjainkra való visszaemlékezés lehetőségeinek minden fázisát, mert „a jövő a multban gyökerezik”. A multban, vagyis a történelemben. A nemzeti kapcsolatnak a szívek és lelkek ölekezésének nagy tá-

ciója az évnek minden oly forduló pontja, amelyhez a multnak valamelyes eseménye, emléke fűződik.

Ünnepeltünk írókat, költőket, politikusokat és diplomátákat, ünnepeltünk tehát egy hadvezért is, olyan katonafejedelmet, akinek a lelke a nemzet géniszával összeforrt; ünnepeltük II. Rákóczi Ferencet, akit a nemzet 1906 őszén hozott haza a Márvány tenger mellől... Orsovától Kassáig sűrű emberrengéssel állta körül tisztelegve és imádkozva a fejedelem hamvait szállító gép kolosszust.

Húsz év óta fekszik hazai földben s volt erősítője a nemzet lelkének.

Nyissuk fel a Rákóczi emlékek kriptáját.

Sirjon szívünkbe a „Recrudescunt dintina Inclytae Gentis Hungaræ vulnera”... százada. A megfakult kuruc kornéták trikolor selyméből ragyogjon felénk a „Pro Deo et Patria et Gloria” gyönyörű ígéje és serkentő cselekvésekre a jellege szellemében.

Nézzük azt a vérrel, könnyel, magyar töviskoronával gazdag időket a Rákóczi Ferenc nemes alakja mellett s akkor az ő távoli időkben föltűnt élete csillaga... iránymutatónk is lesz... emlékeztetőnk is.

Az a páratlan szépségű hazaszerető amelynek varázslata szinte bámulatba ejtő II. Rákóczi Ferencnél, ha csak a visszaemlékezések perceiben villanyozza meg szívünket, akkor hatványozódik az az erő, amely Trianont lesz hivatva szét-dulni és fölrobbantani.

Emlékezzünk meg tehát Nemzeti Nagyjainkról... Emlékezzünk Rákóczi Ferencről.

S ha reá talán a hivatalos rendelkezések nem is köteleznének március 27-én épületeinket díszítsuk fel a nemzet szent szimbólumával a háromszínű magyar lobogóval. Lengjen és lobogjon az a zászló az a kornéta...

Megérdemli azt a tragikus sorsu kuruc király.

A zászló pedig beszélni fog, széltől felborzolt gyülemlődéséből mint akkor a majtényi párt után, most a Piave után, a Szocialkommun unió után az úgy nevezett Plattfozm után fogja hirdetni a Rákóczi fájalmát a Rákóczi népeinek a magyar-nak, a „Szittyá, hun turán” szomorúságot mely oly találó, hogy ideirjuk örök mementóként mindenkinek.

...Halálos nehéz kód
Mindent busan beföd.
Jobb is ha nem látja
Mert csak szíve fájna
Tán meg is szakadhat
Dobos már dobolhat
„Rákóczi unszolhat:
Rajta, rajta, rajta!
A tábor, a tábor,
Zászlóit lehajtja
A...majtényi póstón,
Szegény kuruc tábor
Hajh Károlyi Sándor
Károlyi Sándorom!
Hová lött, hová lött
Az én szép táborom?
Most rája kérdelek
Felelj meg érettel
Kényszerítlek letölt
Hétszerez hitedre:
Valld be, ne is tagadd
Eladtad jó urad!
(Eladtad honodat.)
— Ugy léssen még dolgod
Néked mint Judásnak:
Bosszut áll nem hagyja,
Igáz maradékja
Hiv Esze Tamásnak,
Nagy Bóné Andrásnak,
Meglásd csak, meglásd csak!

Ime csak egy gondolat amely vulkanikus erővel tör fel a kuruc sirokból, kuruchantokból amikor föltűnik zsonga órák a visszaemlékezések öröi.

Vadkerti Béla

Hirek és különfelek.

Kath. naptár. Fekete vasárnap. (márc. 21-én volt.) A Nagyböjt eddig a bűnbánat és önmegtagadás ideje volt, e naptól kezdve az Ur szenvedéséről való megemlékezés is! Az Egyház fájdalma s a gyász jelű az oltárok főekességét a feszületet viola vagy fekete kelmével borítja be s így láthatatlanná teszi Krisztust, amint az e napi evangéliumban leírt eseményben Krisztus is az őt megkövetni akaró zsidók előtt láthatatlanná teszi magát. E lepelt a keresztől magasztos szertartással Nagy-

Segítetek.

Bajársak Tarjáni Testvérek!

A világháború véres zivatrában az orosz arctér lőporos füstjében, halálhőréseiben a lettem hadifogollyá erős és súlyos látottárással még 1915-ben többet magammal. Az ágyuk zajából az orosz császári kormány vöröskeresztes lobogója alatt jutottam a hadikórházba, ahol gyógyuláson után Marsrutát kaptam az ázsiai orosz birodalomba. Végig vonultam Muszkatúrátlan barbárvilágban s végül elvettem a sors... a Turán testvérek távolkeleti napfényes szigetvilágába Japán hatalma, erős államába. Itt éltem sokáig szomorúan, gyászosan bándodva fájdalma és szívveltepő honvágy közepette, míg végre néhány évvel ezelőtt „kenyéradó japán gazdám” könyörületéből hajóra ültem s a végtelennagy Océán vizein át felezttem Haza, Haza, Magyarország felé, ahol évek hosszú során át kitűzött életem maradt e szegény, öreg édesanyám. Akinek az én folytonos vándorlétem miatt hirt sem adhattam magamról még csak megsem üzenhettem, hogy élek, s életemben vagyok... Szívemben azonban élt a vágy s él most is, követeli hazamenetelét, hacsak oly rövid időre bár, hogy még egyszer megcsókolhassam Magyarországot szent földjét, Salgótarján közséposztját, fekete földjét... megegyezzen ölelhessen Édes anyám hófehér fejét, megegyezzen imádkozhassam liatalán elhunyt volna úgy az... O mint jó atyám sirhantja előtt.

írágkorát és aranyéveit. De nem csak itt volt robotos köhordója a magyar kultúrának.

Nagyeránu munkásságot fejtett ki az Akadémiában is sok vállalatot szerkesztett s csaknem élete végéig a Budapesti Szemle főszerkesztője volt.

A népies nemzeti költészet folytatói között... a sok hulló csillag ködös lényében Gyulai Pál mint a kornak vezérfeje szerepel s nemcsak mint költő, hanem műbíró s íródalom történetíró nemzetünk egyik kiválósága.

Prónai Antal dr. így jellemzi a magyar értekező próza nála nemesedik meg a nemzeti szellem frissítő hatása alatt, ez pályájának legnagyobb eredménye!

Nézzük tehát közelebbről legelőször mint költőt, azután mint műbírólt majd mint professzor s sürjűk le a tanulságokat életéből és sorsából, melyből elég gazdag képek intenek felénk. születésétől 1826 — haláláig † 1909-ig.

Gyulai Pál a költő kevés költeményt írt, de költeményeinek mindegyikét mély érzés és gyöngéd hang, halk gordonka lágyaság és kedves meghitt bánat öszinte és egyszerű szomorúság jellemzi.

Tárgyköre nem nagy. A családi szentély a szülőföld és a haza imádata zsong ki méhdöngésszerűleg költeményeinek vonalaiból Ezek közül talán fiatalon elhalt feleségére Szendrey Mária-ra való visszaemlékezései a leggyönyörűbbek Petőfi Sándor sógora volt Gyulai Pál,

mert Petőfi neje és a Gyulai felesége édes testvérek voltak.

Feleségének korai elhunyt szívet tépő fájdalmas költeményeket, szomorú és bus akordokat váltottak ki Gyulai Pálból. Ezek közül a leggyönyörűbb: „Szeretnék még egyszer látni” s „A budai Rózsahegyen.” címűek. Ez utóbbiból idézzük a következőket:

„Oh hitvesem árnya a csillagos égben.
Oh gyermekim anyja, tekints le rám!
Emelj fel a buba, ne hagyj el az éjben
És áldj meg, erősíts a földi tusán...
Hű tiszta szerelmed örök sugarából
Ejtsd vissza szívembe a mennyi fényt!
Vezess ki sötét közönyöm vadonából,
S add vissza hitemnek a régi reményt!”

Soha tán férj nem szeretett úgy még asszonyt mint ő. Szerelmi vallomását nem övegy ember így fejezi ki néhai felesége iránt:

„Szeretnék még egyszer látni,
A kertben ott a fák alatt,
Hallgatni édes csevegésed,
Mint gyermek egy örülni véled,
Szakítva a virágokat.
Szeretnék még egyszer látni,
Meggyógyitna egy pillanat,
Mit szenvedtem feledni tudnám,
S még egyszer örömet feldulnám
Éretted ifjúságomat.

(Csak legyünk öszinték igen sok ember nem azt a leányt vinné oltár elé, ha az életet, miként a meséket megegyezhetne kezdeni.)

pénteken véteti le az Anyaszentegyház. — Gyümölcsoltó Boldogasszony. (márc. 25.) Gábor főangyal megjelenik boldogújságos szűz Máriánál, hogy tudtára adja Isten nagyszerű tervét. „Ime az Urnak szolgáló leánya — legyen nekem a te igéd szerint” feleli Mária és e nagy percben az irgalmas Istennek vált-ságunkra célzó szent végzése teljesedve lőn: A názáreti Szűz Isten anyjává, mi pedig az Isten Fiának testvérei lettünk. Szép magyar nyelvünkön találóan hívjuk „Gyümölcsoltó Boldogasszonynak” ez ünnepeket, mert valamint e napokban szokás a vadoncz fákat nemes gally, vagy szem beojtása által megnevesíteni hasonlóképen ojtattott be az emberiség elfajult életfájába a megtestesült Ige, Jézus Krisztus! A kath. Anyaszentegyház naponként háromszor hajnali, déli, esteli harangszóval figyelmezteti e nagy eseményre hivatott isteni hálaadó imádságra őket. Tegyük is ezt meg nyíltan az utcán is. Ismertem protestáns embert, aki mindig nagy tisztelettel emelt kalapot s hallgatva áhitattal az „Ávéra” szóló harangot. A hajnali, déli és esti harangszó, tehát nem csupán időjelzés hanem lélekemelő szép jelentés, melyre örömmel felel vissza hálátelt szívünk: az édes vissza: Üdvözlégy Mária! — Különösen bájos a hajnali s az estharangszó: Este van már, elvesz elhal minden élet minden hang — s ünnepélyes énekével megcsendül az estharang. Jól tudom, hogy mit fejez ki tiszta csengő szép szava; És utánna mondom én is: Üdvözlégy Szűz Mária, (költeményből.) Virágvasárnap, Emléknapi Jézus ünnepélyes bevonulásának Jeruzsálemben! Az Ur befjezte földi működésének egyik részét: tanításával, csodáival igazolta Istenességét, mennyi küldetését. A zsidók jobbja hisznek is Krisztusban — azért fogadják ünnepélyesen Messiáshoz méltóan. — Krisztus azonban nem királyi dicsőséget jött keresni Jeruzsálemben, hanem teljesíteni küldetésének másik részét: a megváltást a kereszthalál által! — E napon van szokásban a pálma és olajág szentelése. A pálma a győzelem jelképe, melyet Krisztus a halál és pokol fölött aratott; az olajág jelképe a békének és irgalomnak, melyet nekünk Krisztus kereszthalál hozott! Nálunk pálma és olajágak helyett fűz és rekettye ágakat használnak, amit közönségesen farkának hívnak. Ezen megszentelt bárkaágakkal a kezünkben tartjuk virágvasárnapon a körmenetet, melynek végével mikor a pap ság a templom ajtajához ér — azt becsukják előttünk. S csak a kereszttel történt háromszoros kopogtatás után nyitják meg. Értelme az hogy a menyországot (a templom jelképe) mely az ösbűn miatt előtűnt bezárult, — Krisztus kereszthalála nyitotta ki újból az emberiség előtt. — Virágvasárnapnak érdekessége még a „passió” vagyis Krisztus szenvedés történetének előadása! (— pp —)

Nagyheti istentiszteletek a kath. templomban. Nagycsütörtökön 9 órakor szentmise. Nagypénteken 9 órakor szentmise, délután 3 órakor „Lamentatio”. Nagyszombatán fél 8 órakor tűz- és keresztút szentelés, szentmise 9 órakor, feltámadási körmenet fél 6 órakor. Husvétvasárnapján és husvéthétfőn minden a rendes időben.

Az ünnepek alatt az evang. templomban nagypénteken d. e. 9 órakor az Úrszentvacsoráját osztják, 10. ó istentisztelet. d. u. 5 órakor passióolvasás. Husvét I. ünnepén d. e. 9 órakor Úrszentvacsoraszó. 10. ó istentisztelet. D. u. 5 órakor istentisztelet. Mindkét ünnep a Prot. Énekkar vegyeskara ünnepi chorált énekel Vilezsal Richárd vezényletével. Husvét II. ünnepén Lapujtőn Istentisztelet.

A husvét református istentisztelet sorrendje: Nagypénteken délután 3 órakor ref. istentisztelet az evang. templomban, Husvét első ünnepén délelőtt 10 órakor urvacsorával egybekötve istentisztelet Kisterenyén Husvét másodnapján délelőtt 10 órakor urvacsora osztással egybekötve helyben az evang. templomban.

Köszönetnyilvánítás. Megboldogult jó anyánk elhunytá alkalmából megnyilvánult általános részvétért hálás köszönetet mondok mindazoknak, kik virág, vagy koszorú küldésével részvét nyilvánításukkal a temetésen való megjelenésükkel fájdalunkat egyhiteni szívesek voltak. Hegedűs Gyula

Előadás a Stefánia Egyesületben. F. hó 21-én, vasárnap délután a polgari isk. tornatermében rendkívül hasznos és élvezetes előadásban volt részünk. Horváth Mihály egyetemi tanár, a

Munkáslevél.

A kisiparos.

Még mindig sok kérdés és kétely kint, azért ne csodálkozzék rajta Szerkesztő Uram, ha a jövőben mereven elzárkózom minden magyar újság olvasásától, vagy keresztényszocialista népgyűlésen volt részvételből. Csak maradok hát az én Népszavám és a főbizalmi uralkodása alatt, azért könnyebb lesz a jövőben az ördögöt beleültetni egy dészta szenteltvízbe, mint engem Haller-féle gyűlésre elcsalogatni. Nagyon betett ez nekem, mert megnyitotta a szememet.

Hanem másokhoz jogom van szólni s olyan tanácsokkal szolgálai nekik amelyeket a magam keserű sorsán okulva szűrtem be. Azokhoz a szerencsétlen kisiparosokhoz intézem soraimat, akik belépni szándékoznak a szociáldemokrata pártba, vagy legalább is kacarkodnak vele, sőt szavazatukkal támogatják is annak idején.

Megtévedt, önönmaguk ellen harcoló zavaros emberek ezek, akikre gondolva kisfiam kérdése jut eszembe: — Igaz apukám, hogy a nagy tengeri hal megesi a kis tengeri halat, pl. a szardiniát? — Igen, kisfiam. — De hát hogy veszi ki a dobozból?

Az is igaz, hogy a liberális gazdasági rendszer könyörtelen mohósága és nagyipara megetté a kisiparost, nincstelen munkást, proletárt, szociáldemokratát csinált az annakelőtte boldog és önálló kisiparosból. Csak az nem megy a fejembe, hogy tudta így rászédni és hogy tudta kivenni a dobozból. Mert két dolog kétségtelen: a magántulajdon helyes alapján álló kisiparosnak semmi kersnivalója nem lehet a szociáldemokráciában és a liberális nagy tökének tehát a kisiparos ellenségének sohasem kell felnie a szociáldemokráciától. Világosabban fogalmazva a dolgot: Rottenstein Móricnak nem a célja, hogy a Vázsonyi Vilmos tyukszemére lépjen, hanem az, hogy a keresztény magyar gondolat letiporása érdekében szervezze be a rövidlátó munkásságot s ha lehet a kisiparost is.

Az újkor nagyipari berendezkedésnek Smith Ádám volt a szellemi előkészítője s mikor tanai nyomában megindult a féktelen szabadverseny, kezében a spekuláció kifent kardját suhogtatva a bőre lett nagyhatalomná s a töke győzhetetlen uralma előtt egy a szellemi és tudományos, mint a politikai és társadalmi tényezők meghajolni kényszerültek.

Nyersanyag és termelő eszközök beszerzésében, valamint kész árucikkeinek értékesítésében a kisiparos is súlyos vereséget szenvedett a kolosszális gyárüzemekkel szemben és nem bírta a versenyt. Ezt a liberálisizmusnak köszönhetette. És hogy pusztulása újabb lökést kapott, az viszont a liberálisizmus édes testvérének, a szociáldemokráciának műve volt. Mert jött Marx, aki külszínre tetszetős elméletének segítségével a kis halakat elnyelte a nagybóval, a független iparosból önállótlaná lett gyarmunkást terveinek szolgálatára beillesztett szakszervezeti gépkatrészé formálta, hogy a hangyaszorgalmu, becsületes józan iparostábor előbb több szegény és hagyománytalan népsereggé, kommunista eszmékkel méltelyezhető, forradalmasítható proletárrá legyen, aki lehetetlen, de mégis komolyan vett szociális álmok után rohan, ablakot zúz, vörös zászlót lenget, választó jogért kiált, adott szóra keresztényszocialis fejeket ver be, majd a népiéleti minisztérium előtt tüntet, vezérei ösztönzésére csaknem véresre veri azt az elkészített fiatalembert, aki odaméri kiáltani Payer elvtársnak: mi lesz a székelve: kell! Tesz tehát ez az elvakult magyar munkás mindent, csak egyet nem: nem halgat soha többé saját fájérzésének szavára, mert ilyen már nincsen benne. Kiszórtotta azt lelkéből egy sokkal fontosabb valami: a Propper Sándor képe, kinek szöröstől—bőröstől tulajdonává lett.

Értjük-e már a dolgot, kisiparos barátaim? Hát hogy jutottunk ide? Talán az öregek még emlékeznek a katasztrófa kezdetére: eltörölték a céhrendszert, amely remekbe készített munkát, erkölcsileg

szolidarissá tette a kézművest, keresztény szövégű esküt kívánt tagjaitól és utjában állt a gyors harácsra berendezett mammonizmusnak, valamint a tisztességtelen versenynek. Addig volt boldog a magyar kézműves, ameddig nem munkás hanem polgár és kisiparos volt a neve, amíg a maga házában lakott, a maga kertjéből szakított virágot, a maga műhelyében dolgozott és nem taposott felette semmiféle szakszervezeti bizalminak keserves terrorja.

Ha sir is a lelkem a szabadságvesztett magyar kézműves sorsán, mégis bízik, mert tudom, hogy a kisipar nem pusztulhat el teljesen. Legfőbb oka ennek az, hogy a gyári tucatholmihoz képest ma is tud értéket termelni. Meg fogja csinálni majd terveit és fenn fog állni, olyan ágakban, ahol az egyéni izlés és számításba jön, pl. szatlas munka, szabóság, cipészég. Továbbá helyhez kötött munkát (pl. építész) és javításokat csak a kisipar tud elvégezni.

A magyar nemzeti gondolat szempontjából Salgótarjánban is megbecsülhetetlen értéket képvisel a józan kisiparos osztály, aminek az okát nem nehéz kitalálni. Városunknak földművese nagyon kevés van, a tisztviselői kar minden kiválósága mellett is általában helyváltoztató, a jórészt nemzetközivé átvédelt munkásosztály nemzeti szempontból csak kontralényező (még március 15-én sem tud együttérezni a magyarság felséges szabadságünnepével), a kereskedők közt pedig sok az idegen elem, amely még nincsen asszimilálva és igen nehezen fog összeforrni a magyar gondolattal; sőt egyrésze kimondottan is cionista öncéluság felé törtet.

Igen nagy kincsünk tehát a törzspolgár iparoság, mely hazájának él, szívesen dolgozik, tőr és verejtékezik, jól tudván, hogy nagy célokhoz és magaslatokhoz ritkán vezet virágos út. Élettanulmányait a nemzeti múlt hagyományaiból veszi, mert Vas Gerebennél tart, aki szerint: olyan dicső ösörink története, hogyha Lótként sósóslóppá kellene merednünk, akkor is visszatérhetünk beiel

Egészen kétségtelen tehát, hogy ez az osztály sohasem lehet nemzetközi szociáldemokrata, mert az ellen a liberális nagytöke ellen, amely a kisipart tönkretette, csakis nemzeti alapon lehet harcolni. Hiszen a szociáldemokráciának az a be nem vallott óhajta, hogy minél kevesebb önálló és boldog magántulajdonos kisiparos, de viszont minél több vagyon-talan proletár legyen.

Az én apám is jeles kisiparos volt, én azonban már szociáldemokratává lettem. De még így is a költő szavaival üzenek a mi lámpafényünk perzselése felé szállongó meggondolatlan kisiparos pillangónak: Csak vissza, vissza, meg ne csaljanak csalárd napsugár és siró patek!

Olvastam a Népszavában, hogy a nagyságos képviselő ur nagyon haragszik A Munkára és csekélységemre is. Tévedés forog fenn! Nem haragot kértem én a népközlő munkás részére, hanem kenyeret. Azért jóakarattal megismétlem multkori soraim velejét: a munkásság torlóg van már a vallás haza ellen való oktatlan támadásokkal, a numerus clausus elleni nagyhangú hadakozással, az éretlen franküggy meddő feszegetésével, főképpen pedig a mammut-tökés Vázsonyiak barátságával. Kenyeret kérünk a parlamenti frakciótól és nem politikát, mert különben (mint az itteni hangulati is mutatja) megfogatkozik a szakszervezeti tábor. Ha mi hűségesen fizetjük a magas pártadót, szeretnénk egy kis parázs harcot látni a nagytöke ellen, kinosan üres és szélverdeső nemzetközi frázisok helyett pedig egy kis hazafias lendületet az ellen a demarkáció ellen, amely többek között Salgótarjánt is félholt várossá tette.

Abban a reményben, hogy a mi jó képviselőnk ezuttal nem fogja félreérteni szavaimat, vagyok kedves Szerkesztő Uramnak

kész tisztelőszolgája:
Tarjáni András
felvilágosult fémmunkás.

szer, lehetőleg születésnapján vizsgálta meg az orvossal, mert nagyobb kincset, az egészségnél senki nem adhat gyermekeknek! A mindvégig lenyűgöző előadás meggyőzte a hallgatókat arról, hogy igaza volt a professornak akkor, amikor a Stefánia anyja és csecsemővédő egyesületet úgy jellemezte, hogy az: a jövő Magyarországa! A kiváló szaktanárt előadása előtt Hoiváth László városi tanácsnok, a Stefáni ügyv. igazgatója üdvözölte. Megjelent az előadás az Egyesület elnöke Dr. Förster Kálmán polgármester feleségével az orvosi és tanári kar és elég szép számú érdeklődő közönség, mely lelkes tapasál közönte meg a hasznos utasításokat és tanácsokat.

A bőjtű időszakban minden vasárnap este ünnepélyes áhitatra jöttek össze az evangélikusok templomukban. S a magunkbaszállás komor vasárnapján a közönség és előadók egyaránt igyekeztek közelebb hozni világunkhoz a megváltó keresztet. Ez estélyek során előadással közreműködtek Farkas Győző debreceni lelkész, ki a Nyugat tanítása címmel fejtegette nagy hatással azt a tényt, hogy a nyugat a maga nemzeti öntudatát semmiképp sem adja fel, míg nálunk ez olyan könnyen megtörténik, majd Kuthy Dezső egyet. egyh. főtitkár az új ég és új föld várásának és megvalósításának gondolkörébe vezetett, Dr. Halyák Zoltán adóhiv. főnök a Nemzetek életéről tartott mélyen szántott fejtegetést. Kivülök előadást tartottak Dr. Csengődy Lajos és Szlovák Pál. Az orgonánál Kvopka István mellett Vadász Bertalan és Röder Alfréd meghatározó szöveggel, Kralovszky Zoltán, Szkladányi János, Vertich Antal, Demann Gusztáv, szépen megjátszott duettekkel, Fridrich Anna, Simko Irén, Demann Margit, Tuba Ilonka, Sajgál Olga, Dianiska Mariska, Talmányi Erzsé, Cserba Ilonka, Manker Lujzika, Patay István, Viszovszky János, Kovács Aladár, Dsincsik Gyula szavallatokat Oszipcsin Kató, Holisch Sárika, Marier Lili énekekkel mélyítették az estek áhitatát. Az egyház elnöksége ezután is köszönetet mond a közreműködőknek fáradságukért és reméli, hogy az Isteni szolgálatnak ez a módja is elhatott ahhoz, kihez mindnyajunk imája száll.

124/1926 végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balassagyarmati kir. törvényszéknek 1925 évi 1534/3 számú végzése következtében Dr. Kovács Lajos ügyvéd által képviselt Nögrád és Hontvármegye Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet javára 100000000 kor. s jár erejű 1926 évi január hó 27. n. foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 39330000 kor-ra becsült következő ingóságok u. m. butorok, vadászfegyver pisztoly, fagyaltal-gép stb. a Krhajok Jolán követelése erejű is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a starjáni kir. járásbíró 1926-ik évi PKV 533/ számú végzése folytán 100000000 kor. tökékövetelés, ennek 1925 évi június hó 15 napjától járó havi 1 1/2% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 11052490 kor-ban bíróság már megállapított költségek erejű Salgótarjánban, vhtást szenvedett üzletében 1926 évi március hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kijtű, zetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében késpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becslésen alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Salgótarján 1926 évi márc. hó 5 n.
Török
kir. bírósi végrehajtó.

2456/1926. szám.

Hirdetmény

Hivatkozással a városi hirdetési jog bérbeadása tárgyában kibocsátott fenti számú hirdetményemre, mely a nálam törént felszólalások szerint félreértések elő-

kiváló gyermekgyógyász, a gyermekeknek gyorsan előforduló betegségekről, de különösen az elferdülésekről tartott előadást, melynek saját praxisából vett bizonyítékaikat keresetlen szavakkal adta elő. Megrendülve hallgatta a közönség sok szülő könnyelműségét, nemtörődömségét, amely-lyel egész életére szorongatott teszi gyermekét. Sokan abba bizakodnak ugyan, hogy a gyermek az esetleges elferdülést, majd kinövi. Időelőtti állítják lábára a gyermeket, idő előtt veszik karra stb. Az esetleges veleszületett elferdülést nem veszik észre, vagy tulteszik magukat azon, minden szülő tartsa lelkiismeretbeli kötelességének, hogy gyermekeit évente egy-

Csak Franck a kávédarálóval.

**Száz esztendő óta
Járja ez a nőta.
Sódar, kolbász, dagadó
FRANCK-os kávé csak a jó!**

idézésére alkalmas: közhírré teszem, hogy a rendeletben körülírt kötelezettségek csak a hirdetések közzétételére vonatkoznak, a hirdetési nyomtatványok előállítását egyáltalában nem érintik, e tekintetben a közönség természetesen korlátozva nincsen.

Salgótarján 1926. március 24.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Salgótarján r. t. város Polgármesterétől.

2456/1926. szám.

Hirdetmény

Salgótarján város képviselő testülete a város területén gyakorolható ki-
zárólagos hirdetési jogot folyó évi április hó 1.-től kezdődően 10 évi időtartamra a Turul nyomda r. t. nak adta bérbe.

Április hó 1.-től kezdődően tehát minden hirdetés csak a Turul nyomda r. t. utján eszközölhető.

Felkérem a város lakosságát, hogy ezentúl hirdetéseiket a Turul nyomda r. t. utján eszközöljék, mert minden hirdetés mely nem a Turul nyomda utján eszközöltetik a hirdetési jogról alkotott városi szabályrendelet 11 §-a alapján kihágást képez, és 3 napi elzárással és 400 koronáig terjedhető büntetéssel büntethető.

Salgótarján, 1926. március 22-én.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Ilyen még nem volt!

Egy darab 10000 koronás

Hadviselt

sorsjeggyel nyerhető 100 kilo arany, ezüst és briliáns ékszer. Ezenkívül még 35 fős nyeremény és 5150 nyeremény.

Húzás április 10.-én.

Harkány-gyógyfürdő

Pécs mellett

62 fok természetes meleg kén-szulfid forrás kád és nyitott fürdők Rheuma és hasonl. természetű bajok gyógyítására

Kérjen prospektus a fürdő igazgatóságától
Int. telefon 9. sz.

Salgótarján r. t. város polgármesteri hivatala.
/1926. szám.

Pályázati hirdetmény

Salgótarján r. t. város egy tűzoltói állásra pályázatot hirdet

Fizetés II.-od oszt. műszaki altisztii fizetés, családi pótlék, törvényszerinti lakbér és egyenruha. Az állás nyugdíj igényjogosult.

Ezen állás betöltésénél előnyben részesülnek azok a kerteszek, vagy kertészsegédek, kik a fatenyésztésben való jártasságukat igazolni tudják.

- A pályázatokhoz csatolandók
- a.) születési,
 - b.) erkölcsi,
 - c.) az ugynevezett proletár diktatura alatti magatartást,
 - d.) családi állapotot,
 - e.) háborús szolgálatot, vagy katonai szolgálatot igazoló bizonyítvány.
 - f.) szolgálati bizonyítvány.

Kellően felszerelt és Salgótarján r. t. város polgármesteréhez intézett pályázati kérvények 1926. március 31.-ig nyújthatók be, Salgótarján város polgármesteri hivatalánál.

Salgótarján, 1926. évi február 26.-án

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Salgótarján és Vidéke Hitelszövetkezet mint az Országos Közp. Hitelszövetkezet tagja

Elfogad takarékbetéteket magas kamatozással.

Folyósít: Ipari és mezőgazdasági kölcsönöket előnyös feltételekkel.

Betörés, tűz, jégkár stb. biztosításokat eszközöl.

Bornagykereskedés

mint a Ceglédi Hitel és Pincészövetkezet uradalmi faborainak lerakata.

Olcsó árak!

Pincénket okvetlen látogassa meg.

Pince: Karancsaljai u Iroda: Fötér 479.

Salgótarjáni APOLLO MOZGÓ heti műsora

Szombat Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
márc. 27.	28.	29.	30.	31. Áprl. 1.	2.
A két csavargó	Szünet		Moulen Rouge királynője	Szünet	

kezdete hétköznap este 8 órakor, vasár és ünnepnap délután 4, 6 és 8 órakor.

Nyomatott „A Munka” könyvnyomdában Salgótarján. — Tulajd: Végh Kálmán.

2658/1926. szám.

Hirdetmény.

A rokkantellátási adóról szóló 1925 évi XLVIII. t.-c. és az annak végrehajtása tárgyában kiadott 10000/1926. P.M. sz. utasítás alapján felhívom a rokkantellátási adómentességre igényt tartó hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaakat, hogy az adó alól való mentességhez szükséges igazolvány megszerzése végett nálam folyó évi április 30-ig jelentkezzenek és az igazolványt ezen határidőig a városi adóhivatalnál nyújtsák be.

Rokkantellátási adó alól mentesek az ellátás tartama alatt pénzbeli ellátásban részesülő, vagy végkielégített hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaak.

Salgótarján, 1926. március 18.

A polgármester helyett:

Nékám István s.k.
jegyző.

Ismét megnyit

hétfőn e hónap 15.-én új helyiségében Budapest, IV. Appor yi tér 5 sz. a. (Belvárosi Takarékpénztári épület)

a 21 év előtt alapított országsszerte előnyösen ismert

TULIPÁN

gyermekotthon

DARVAS gyermekruházati cikkek

legnagyobb arháza

Cégem leszállított vámokkal eszközölte külföldi bevásárlásait és így abban a kellemes helyzetben van, hogy összes leány- és fiugyermekruházati cikkeit versenyen kívüli áron bocsátja a t. vevőközönség rendelkezésére.

Izlásban minőségben és megbízhatóságban DARVAS a régi.

Walter magántanfolyam

Budapest, VIII. Rakóci ut 51 sz.

Előkészít: középiskolai, összevont magánvizsgákra érettségire, vidékieket is.

Tisztviselőknék nagy kedvezmény.

Perfekt

Gép- és gyorsíró

(vagy nőt) keres a Somosköi Bazaltbánya Rtg. Somosköufalun. Irásbeli pályázatok nyújtandók be, működési bizonyítványmásolatokkal és fizetési igények megjelölésével. Az iratok nem küldetnek vissza.

Három a magyar igazság!

azért háromszorosan igaz hogy nagyra becsült Hölgyeim és Uraim

csak az udvarban

Halatlan olcsón vásárolhatnak.

Árak ezekben

mtr. 140 cm. széles divatos férfiöltönyszövet v. 3 drb. duplagalléros színes férfiing v. 3 mtr. kitűnő ruhaselyem minden szíoben — **198**

drb. 2 mtr. hosszú fehérített kész lepedő, v. 3 drb. fehér étkésző abrosz, v. 3 drb. kitűnő szalmaszék — **177**

mtr. sifón, v. 3 drb. törökös deléndő, v. 3 drb. pohártörő — **29**

mtr. mosott vízson v. divatdelén, v. 3 drb. kékfestő, v. 3 drb. bőrös törülköző — **35**

mtr. kanavász, v. 3 drb. 12 drb. szép székendő — **39**

mtr. seiyenfényű klot, v. 3 drb. himzett női-ing v. nadrag, v. 3 mtr. kitűnő minőségű sötét v. pépita női szövet — **69**

mtr. duplaszéles női szövet minden színben, v. 3 mtr. gyönyörű tutószőnyeg — **87**

mtr. szimplaszéles acélerős szürke öltönyanyag, v. 3 drb. étkésző szalvéta — **46**

drb. 2 ágyl asztalterítő, v. 2 drb. csodaszép virágos vattapaplan — **368**

Rendkívüli kedvezmény.

Menyasszonyi kelengye.

23 m. ágyneművászon, 4 drb. himzett női ing, 4 drb. himzett női nadrag, 3 drb. himzett fűzővédő, 4 drb. lepedő, 6 drb. törülköző, 4 drb. pohártörő, 6 drb. portörő, 1 drb. 6 személyes abrosz 6 drb. szalvétával és 6 drb. székendő **Összesen 998.000 korona.**

Cim:

olcsó maradékvásár

Budapest, Király ucca 32.

Postai rendeléseket lelkiismeretesen teljesítünk.

Tömeges vidéki elismerőlevél.

Budapesti Nemzetközi Vásár
1926 április 17—26.

Rendezi a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara.

Vámszabadraktár. A legjobb eladási alkalom. Személy, áruszállítási kedvezmények a bel és külföldi vasutak és hajózási társaságoknál. Vizumkedvezmények.

Központi iroda: Budapest, V. Szemere ucca 6. Tb. képviselő: Miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara Miskolcz.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Hirdessünk: A MUNKA
politikai hetilapban!!

Melléklet „A MUNKA” 13-ik számához.

Március 15. az Acélgyárban. F. hó 13-án este 8 órakor a Tiszti Kaszinó, Olvasóegylet, cserkész, Levente egyesületek, 15-én d. e. 11 órakor pedig az iskola tartották a „Szabadság ünnepét”. Az első ünnepélyen Eisele Gusztáv a T. Kaszinó igazgatója ismertette társadalmi és gazdasági szempontból a 48-as idők. Szakszerű előadásával teljesen új megvilágításban mutatta be a nemzet küzdelmeit. Az acélgyári Dalárda művészi énekei a Cserkészek, Leventék zenekara és szavalatai tették teljessé az ünnepélyt. Az iskolai ünnepélyen Paksy Árpád tanító magyarázta beszédében a nagy idők eseményeit állította követendő példaként a gyermekek elé. Páros jelenetek élőképe a gyermekeknek énekei, szavalatai mind dicsőretet érdemelnek s a rendező testületek hozzáértő lelkes munkájáról tanuskodnak.

Városi építkezések. A város képviselőtestülete folyó hó 12-én a külföldi kölcsönből végrehajtandó építkezésekkel és beruházásokkal is foglalkozott és a múlt év őszén e tekintetben hozott határozatát részben megváltoztatta. A változtatás főoka az volt, hogy több apró beruházás helyett, csak néhány munkát de azt teljesen és tökéletesen akarja végrehajtani. Legfontosabb és a város közönségét leginkább érdeklő ilyen tökéletes egészet képező beruházás lesz az új modern közbérlőhid építése, hűtő és jéggyárberendezéssel, mely a város alsó végére kerül az e célra rendelkezésre álló területre. Így a külföldi kölcsönből a Tarjánpatak rendezése, szükséglakások és már folyamatban levő magánházak építésén kívül az új közbérlőhid kerül még a folyó évben kivitelre. Az említett kölcsönépítkezések mellett a város még a folyó évben hatalmas építési programmal szándékozik a munkanélküliségen és a város elhanyagoltságán javítani. És pedig sorra kerülnek: a temető bekerítése nyilvános illemhely építése, a járványkórház átalakítása és fertőtlenítővel való felszerelése, két db. 3 szobás tisztviselőlakás építése új vasúti átjáró és aluljárók létesítése, a vízvezetési előmunkálatok folytatása, a szabályozási terv fokozatos előkészítése a megvett tervekből, új vásártér kisajátítása, a mozgókép színház megváltása. Szép program, mely

a költségvetésből van tervbevéve és remélhetőleg lényegesen változtat a város hiányain.

Meghívó! Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga salgótarjáni Osztálya 1926. évi március hó 27-én este 8 órakor tartja kultur estélyét az acélgyári Olvasó Egylet nagytermében, amelyre a Liga, valamint a keresztény társadalom minden tagját tisztelettel meghívja az Elnökség.

A bányatelepi 145. sz. „Sirály” cserkészcsapat febr. 20-án Mátranovákon, március 20-án pedig Baglyasalján zászlóalapja javára úgy erkölcsileg, mint anyagiilag jól sikerült cserkészestet rendezett. Molnár András és Kralovánszky Imre b. ig.-nak hálás köszönetét fejezi ki a csapat, szíves támogatásukért — mellyel a sikert biztosították.

Mesedélután. Az acélgyári iskola f. hó 24-én az Olvasóegylet termében nagyszámu érdeklődő szülő és gyermekbarát jelenlétében, hatalmas gyermekreget szórakoztatott. Bájos gyermekszavalatok, majd Bedő Albert tanító ur csapongó képzeletű humoros meséi után általános tetszést és rengeteg kacagást váltott ki a cserkész és leventék moziján vetített „Békák királya” filmese, melyhez Zorkóczy Erzsike és Oláh Sanyi szolgáltatott élvezetes zenét. Az V. oszt. tanulók által előadott „Első iskolanap” kacagtató jelenetei az iskolakerülőknél nyújtott komoly tanulságot. A III. oszt. szépen kidolgozott nép és irredenta dalai tették teljessé az estét, mely után a hálás publikum meglegedve távozott, látva azt a nagy áldozatkészséget és fáradságot nem ismerő lelkes munkásságot mit a gyár igazgatósága és tanítói kara gyermekeik nevelése érdekében végez.

Az óbredő magyarok egyesülete helybeli csoportjának szervező bizottsága ezúton hívja fel a belépni szándékozókat, hogy minden szerdán délután 6—8 óra között, vasárnap délelőtt pedig 11—12 óra között a Markschaldféle vendéglőben a belépési nyilatkozat aláírása céljából jelentkezni sziveskedjenek. Minden igaz magyarra számít az egyesület.